

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA GEOGRAFIJO

MISELNI VZORCI
(seminarska naloga za predmet
Didaktika)

mentor: Damijan Štefanc

Ana Zebec
3. letnik
(zimski semester)

Cerknica, v januarju 2005

KAZALO

- **Uvod**
- **Miselni vzorci**
 - **Zgodovina miselnih vzorcev**
 - **Kaj pa pri nas?**
 - **Raba miselnih vzorcev**
 - **Miselni vzorci pri pouku**
 - **Zakaj učitelji sploh uporabljajo miselne vzorce?**
 - **Zapiski s ključnimi besedami v primerjavi z ustaljenimi zapiski**
 - **Predstavitve in predavanja z miselnimi vzorci**
- **Zaključek**
- **Viri in literatura**

UVOD

V svoji seminarski nalogi sem se ukvarjala z miselnimi vzorci. Ta tema se mi zdi zelo zanimiva, predvsem pa aktualna, sploh v zadnjem času, ko smo zaradi enormne količine različnih informacij, hitrega razvoja znanja in pomanjkanja časa prisiljeni k učinkoviti organizaciji svojega načina učenja in življenjskega stila nasploh. Pri tem so nam v veliko pomoč prav miselni vzorci, ki nam na zelo enostaven način omogočajo absorbirati čimveč podatkov in znanja.

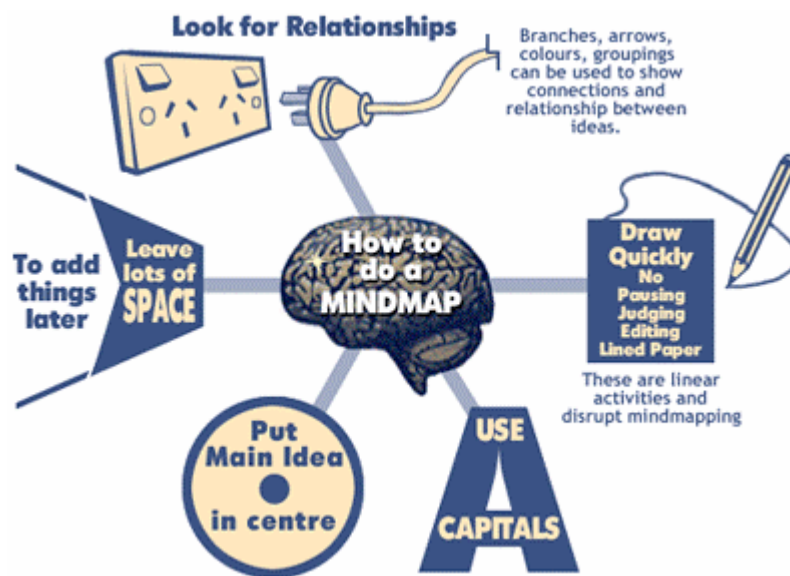
V svoji nalogi sem se osredotočila predvsem na učinkovitost in uporabo miselnih vzorcev v šoli. Pri tem sem predpostavljala, da se miselnih vzorcev najbolj poslužujejo učenci v osnovni in srednji šoli, kasneje pa njihova uporaba začne upadati. Pri pisanju naloge sem si pomagala z literaturo v slovenskem jeziku, spletnimi stranmi v angleškem jeziku, do marsikaterega zaključka pa sem prišla tudi z lastnim razmišljanjem.

MISELNI VZORCI

Miselni vzorci so učinkovit sistem beleženja misli na papirju. Z njimi lahko učitelji in učenci izboljšajo sposobnosti mišljenja ter postanejo bolj ustvarjalni. Predstavljajo zapis ključnih besed v obliki, kjer je v središču zapisana osrednja misel, naslov, tema, enota, o kateri se učimo. To je priklicna ključna beseda, ki v svoje jedro priklepa veliko posebnih prispodob. S sprožitvijo priklicne besede obudimo iste prispodobe. Priklicna beseda je ponavadi izrazit samostalnik ali glagol, ki ju včasih spremljajo dodatni ključni pridevniki ali prislovi. Z ustvarjalno ključno besedo si natanko obudimo spomin in oblikujemo prispodobo. V primerjavi z bolj neposredno ključno besedo je precej splošnejša. Vsaka beseda ima več pomenov, ali preprosto, vsaka beseda je majhno središče, na katero se priklepa veliko majhnih kljuk – miselnih vezi. Vsaka od kljuk se sklepa z drugimi besedami, tako da v novi dvojici besedi dobita nekoliko drugačen pomen (Margulies, 1992).

Iz središča se potem širijo na vse strani izvedene misli, zajete v ključnih besedah. Pomembnejše misli so bližje središču, manj pomembne ob robu miselnega vzorca. Takšen zapis ključnih besed z miselnim vzorcem je v veliko pomoč našemu spominu prav zato, ker je usklajen z načinom mišljenja, z delovanjem naših možganskih celic, z »možganskimi vzorci«. Pri delu z miselnimi vzorci uporabljamo različne barve, znake in simbole, zato je zabavno in obenem hitro. Vsepovsod po svetu zamenjuje tradicionalno zapisovanje in opisovanje tako v šolah kot na različnih delovnih mestih (Swantesson, 1992).

Sam postopek dela z miselnimi vzorci je čisto preprost in ga lahko predstavimo vsakomur od petletnih otrok do starejših odraslih oseb. Vsa umetnost učinkovite uporabe miselnih vzorcev je v tem, da samo spretnost vadimo dokler ne postane avtomatska. V marsikomu izmed nas je globoko zasidrana navada zapisovati ideje linearno, pri tem uporabljamo črtast papir in samo eno barvo. Če želimo svoje možgane stremirati drugače, da bodo zapisali ideje, ki bodo kot žarki izhajale iz osrednje podobe, pa to zahteva vajo in potrpljenje. Toda ko enkrat obvladamo osnove miselnih vzorcev, hitro spoznamo njihove očitne prednosti in jih uporabljamo vsakič, ko želimo svoje zamisli zapisati na papir (Margulies, 1992).

How to do a mindmap. URL: http://home.snafu.de/h.nauheimer/cp_03.htm (citirano: 28.11.2004)

ZGODOVINA MISELNIH VZORCEV

Vizualno zapisovanje poznamo že dolgo časa. Vidimo ga lahko že v poslikavah pračloveka v jamah, v hieroglifih v starem Egiptu in v opombah ter skicah tako velikih mislecev, kot sta bila Leonardo da Vinci in Michelangelo. »Izumitelj« miselnih vzorcev je angleški psiholog Tony Buzan, eden vodilnih strokovnjakov na področji preučevanja delovanja možganov. Je redni predavatelj na vrhunskih univerzah v več državah. Izdal je več knjig, ki so prevedene v številne jezike. Imel je zamisel, da bo leta 2000 uporabljalo miselne vzorce 100 milijonov ljudi (Miselni vzorci. URL: www.mik.si/Podjetnik_Miselni%20Vzorci.pdf. Citirano 22.11.2004).

KAJ PA PRI NAS?

Miselni vzorci tudi pri nas niso novost, le v delovnem okolju jih žal, redno uporablja le malo zaposlenih. Že davnega leta 1980 je Zavod Republike Slovenije za produktivnost dela poskrbel za prevod dela knjige Tonya Buzana »Delaj z Glavo« v slovenščino in hkrati organiziral predavanja na TV – oddaji (ki je bila prirejena po istoimenski seriji televizijskih oddaj britanske proizvodnje BBC). Miselne vzorce so začeli uporabljati posamezniki, bolj množično pa se takrat »niso prijeli«. Pač pa se je izkazala naša šolska javnost, ki jih je uspešno zasadila v učni proces že pred dvajsetimi leti. Tako se se naučili z njimi delati šolarji, učitelji in marsikateri od mladih staršev, ki so navdušeno spoznali koristi, pridobljene s takim načinom razmišljanja. Veliko zaslug za to ima profesorica pedagogike in predmetna učiteljica slovenskega jezika in zgodovine Marija Gabrijelčič iz Novega mesta, avtorica nekaj knjig z osrednjo temo »miselni vzorci kot osrednje orodje uspešnosti v učnem procesu«. (Miselni vzorci. URL: www.mik.si/Podjetnik_Miselni%20Vzorci.pdf. Citirano 22.11.2004).

RABA MISELNIH VZORCEV

Miselni vzorci nam omogočajo zelo pestro uporabo. Nekaj zanimivih idej sem zapisala v naslednjem odstavku:

- ❖ povzetki (izvlečki) bistva iz predavanj, seminarjev, radijskih in televizijskih oddaj, intervjujev, knjig, revij in časopisov;
- ❖ miselni vzorci za načrtovanje: preden začnemo pisati članek, razpravo, knjigo, sestavljati poročilo, program strokovnega srečanja, načrt za delo ali vsakdanje opravke, si lahko bistvene točke zapišemo na miselni vzorec. Vrstni red opravil nakažemo na vzorcu s številkami, kadar je to potrebno;
- ❖ zbiranje mnenj, stališč, predlogov: koristi zbiranja mnenj z miselnimi vzorci so predvsem v tem, ker so v linearnih anketnih odgovorih odprtega tipa anketiranci včasih zelo izdatni z besedami, ključnih pojmov pa ni ali pa jih v obsežnem besedilu težko najdemo. Prebiranje takih anketnih odgovorov je zelo dolgotrajno. Miselni vzorci pa imajo to dobro lastnost, da so anketiranci že sami dobro premislili in izločili ključne besede ter jih vnesli v svoj miselni vzorec. Pri branju takih anketnih lističev lahko prihranimo veliko časa, hitreje rangiramo odgovore (Gabrijelčič, 1988, 1985; Buzan, 1980).

MISELNI VZORCI PRI POUKU

Učinek uporabe miselnih vzorcev je zelo pozitiven, saj so učitelji in zlasti dijaki ter študentje dobili spodbudo, da vizualno predstavijo svoje ideje, asociacije, pojmovanje bistva nekega pojava, o sestavinah in zvezah med njimi, različne klasifikacije, ... Swantesson navaja primere uporabe miselnih vzorcev v vseh etapah poteka učne ure (Swantesson, 1992):

1.) za uvodno motivacijo: učenci v miselni vzorec vpisujejo že predhodno pridobljena spoznanja o določeni temi, ki jo bomo obravnavali. Na ta način učitelj vidi kaj otroci že obvladajo in kje so primanjkljaji, ki se jim bo potrebno bolj posvetiti;

2.) za obravnavo nove snovi: miselni vzorci so zelo primerni za prikaz bistva v učnem gradivu. Najbolje je, če ob razgovoru, pojasnjevanju in razlagi miselni vzorci nastajajo pred učenci (na tabli, plakatu, prosojnici, PowerPointovi predstavitvi) in sicer v različnih barvah in s tiskanimi črkami. Temeljne – ključne besede so kot nekakšni podnaslovi in sestavljajo skelet učne snovi;

3.) ponavljanje in utrjevanje učne snovi: učitelji miselne vzorce zelo pogosto uporabljajo na koncu učne ure, kot učinkovito sredstvo za ponavljanje in utrjevanje snovi;

4.) samostojno delo učencev: po učiteljevi razlagi ali učenju iz tekstov učenci naredijo svoje miselne vzorce in si tako razložijo osvojeno snov;

5.) domače vaje: učenci naredijo naslednje miselne vzorce; načrt za govorne nastope in spise, poročilo o športnem, naravoslovnem, kulturnem dnevu, poiščejo življenjepis in delo pesnikov, pisateljev, ponovijo zemljepisno snov, izluščijo bistvo iz obsežnega zgodovinskega poglavja, naredijo načrt za poskus pri biologiji, ...

6.) prostočasovne dejavnosti: učenci si z miselnimi vzorci lahko pomagajo v glasbeni šoli in verouku, učitelji pa jih uporabljajo pri dodatnem in dopolnilnem pouku ter na razrednih urah pri pogovoru z učenci.

POSTOPEK DELA Z BESEDILOM (KNJIGA, ČLANEK)

Miselne vzorce uporabljamo za izražanje lastnih misli in znanja, kar imenujemo »beležnje lastnih idej«. O drugem načinu, o »zapisovanju po predlogah« pa govorimo takrat, ko poskušamo urediti svoje izpiske iz besedil ali povzetke govorov nekoga drugega.

Najprej celotno besedilo hitro in bežno preletimo, da se seznanimo z vsebino. Medtem s flomastrom ali fluorescentnim svinčnikom poudarimo najpomembnejše besede. Nato si pripravomo miselni vzorec in sicer na ta način, da narišemo ali zapišemo izhodišče in nekaj glavnih vej. Na vsako črto napišemo le nekaj besed, oziroma podnaslovov. Ugotoviti je

potrebno tudi to, čemu sploh beremo besedilo. Namen je pomemben, ker določa število besed in izbor ključnih besed; beremo za zabavo, da bi se učili, da bi kaj obnovili ali poročali komu drugemu? Še enkrat besedilo v celoti preberemo in v miselni vzorec vnesemo ključne besede. Na ta način zelo hitro izluščimo glavno sporočilo besedila. Miselni vzorec prepisemo, ob tem pa se odločimo kaj bomo zavrgli in kaj ohranili. Uporabimo le tiste besede, ki jih potrebujemo, da se spomnimo vsebine. Struktura miselnega vzorca, ki ga naredimo prvič, je pogosto videti nejasna, zato je zelo priporočljivo, če ga prepisemo. S prepisovanjem in ponavljanjem se tudi učimo in si zapomnimo vsebino besedila, zato lahko iz vzorca izpuščamo vse več besed (Gabrijelčič, 1985).

ZAKAJ UČITELJI SPLOH UPORABLJAJO MISELNE VZORCE?

Učitelji lahko miselne vzorce uporabljajo pri lastnem študiju, načrtovanju in možganskih vihrach, lahko vpeljejo učence ali otroke v način učenja, ki jim bo omogočil, da si bodo učinkoviteje pripravili pregled, si naredili zapiske, ponavljali za teste, lahko pa bodo na zelo ustvarjalen način vizualno zapisali lastne zamisli. Miselni vzorci se mi zdijo zelo koristni, predvsem s tega vidika, da z njihovo pomočjo učitelj otrokom lahko predstavi nove ideje, povezane z samo učno vsebino. Na enem miselnem vzorcu lahko prispeva svoje ideje veliko ljudi. V razredu lahko v obliki miselnega vzorca zabeležimo vsako razpravo, vključno s pogajanjem, načrti za poseben projekt ali pa za skupno ponavljanje snovi, ki so jo ravnokar predelali. Miselni vzorci so lahko v zelo veliko pomoč otrokom, ki so gluhi in uporabljajo jezik z znaki, ki nima pisne oblike. Miselni vzorci tem otrokom ponujajo način, da si zabeležijo ideje, čeprav ne obvladajo pisnega jezika. Otroci, ki se sporazumevajo z znaki, potrebujejo naravni jezik, ki je zelo vizualen in pojmoven, prav taki pa miselni vzorci so. Takšno tehniko lahko uporabimo tudi pro otrocih, ki pozno spregovorijo, ki se težko učijo ali imajo drugačne težave, povezane s sposobnostjo jezikovnega izražanja. Z miselnimi vzorci si lahko pomagamo tudi pri delu z dislektičnimi otroci in tistimi, ki jih označujemo kot učno prizadete. Mnogim otrokom se zdi, da s to metodo lahko svoje ideje izražajo veliko naravneje. Ko jih učitelj spodbudi, jim dopusti veliko širše izrazne možnosti (Gabrijelčič, 1988).

Učitelj lahko z miselnimi vzorci učinkovito prikaže, katero temo bo obravnaval. Svoj miselni vzorec obesi na steno kot pregled snovi in ga kasneje uporabi za ponavljanje. Ko učitelj razlaga snov, učenci poslušajo njegovo predavanje in sledijo miselnemu vzorcu, pri tem mu lahko dodajajo lastne zamisli in podatke, druge posebnosti in zanimivosti, ki jih sami poznajo. Namesto da bi risali neposredno na miselni vzorec, jim učitelj lahko razdeli samolepilne

listke v različnih barvah, ki jih lepijo na osnovni miselni vzorec. Učitelji največkrat uporabijo miselne vzorce na koncu poglavja, kot pregled obdelane snovi. Čim bolj bo učitelj uporabljal miselne vzorce za svoje osebne in strokovne potrebe, tem bolj bo pripravljen poučevati in pomagati učencem, da bodo našli način uporabe, ki bo ustrezal njihovim potrebam. Pri izdelovanju miselnih vzorcev v razredu mora učitelj paziti, da ima vsak učenec dovolj veliko mizo ali klop za velik list papirja in nekaj barvnih flomastrov. Če želi sprožiti kar največje število ustvarjalnih idej, si mora vzeti dovolj časa, da ustvari okolje, ki sprošča, je varno in udobno. To najlažje stori, če učencem zavrti klasično ali instrumentalno glasbo. Marguliesova v zvezi s tem navaja glasbo iz serije Winghama Hilla, Pachebelov *Top*, Handlova *Glasba na vodi* in Beethovnov koncert *Imperator*. (Margulies, 1992, str. 52). Ta glasba naj bi vplivala na intuitivne, umetniške dele možganov in spodbujala ustvarjalno mišljenje. Soba mora biti prijetno topla in ustrezno svetla. Nekateri otroci delajo bolje, če niso za mizo, ampak sedijo ali ležijo na tleh. Miselni vzorci so lahko ena od dejavnosti, pri kateri lahko vsak dela v položaju, ki je zanj najboljši. Otrokom, ki potrebujejo pogoste premore ali pa radi hodijo naokrog, lahko dovolimo, da si ogledajo delo drugih učencev. Morda kateri od učencev najlažje dela, če stoji ob stojalu, zato ga usmerimo k ustvarjanju z barvnimi kredami na tabli. Pri tem načinu dela so vsi učenci aktivni, nevsiljivo uporabljajo vsa raznovrstna učna sredstva, ki jih imajo na razpolago. Do izraza pridejo tudi slabši učenci, ker mora sleherni nekaj pokazati. Učenci iščejo, brskajo in prebirajo tudi dodatne vire, ker so spoznali, da učitelj ni edini vir znanja. Učenci začenjajo počasi sami sestavljati miselne vzorce tudi pri ostalih predmetih, predvsem pa pri ponavljanju večjih temeljnih vsebin (Gabrijelčič, 1988, 1985; Margulies, 1992).

GLAVNE PREDNOSTI MISELNIH VZORCEV, KOT JIH VIDIJO UČITELJI:

Gabrijelčičeva je skozi dolgoletno prakso in ukvarjanje z miselnimi vzorci zbrala prednosti te metode učenja z vidika učiteljev in poučevanja (Gabrijelčič, 1988):

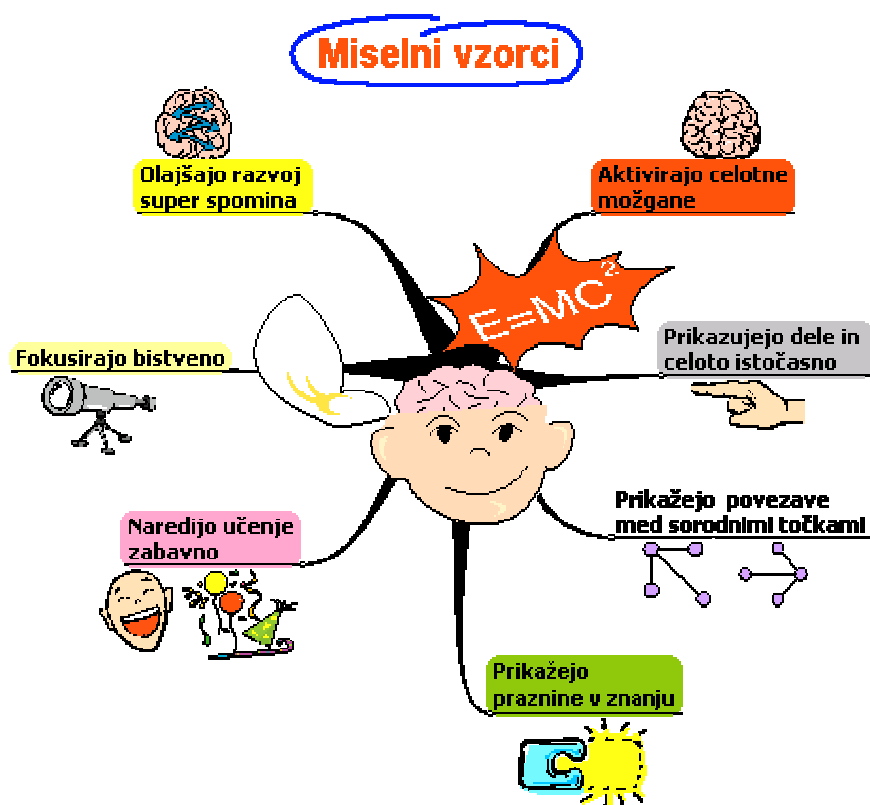
- miselni vzorci pripeljejo tako učence kot tudi učitelje do bistva v obravnavani snovi;
- s tehniko miselnih vzorcev omogočimo učencem bolj racionalno učenje, jih zainteresiramo za delo, kar vodi k večji aktivnosti;
- miselni vzorci so prijetna in koristna osvežitev pri pouku. Radi jih imajo tako učenci kot učitelji;
- miselni vzorci imajo pomen le, če ga naredijo učenci sami med procesom učenja;
- vsak učenec dela po svojih sposobnostih, vsi pa so aktivni tako pri pouku kot tudi pri samostojnem učenju;

- učenci si s pomočjo miselnih vzorcev zapomnijo več snovi, utrjevanje in ponavljanje predelane teme je hitrejše;
- učenci se naučijo dobro premisliti sam naslov teme in iz besedila izločiti manj pomembno snov;
- miselni vzorec ni zaključeno delo, saj ima še prostor za dodajanje in razčlenjevanje.

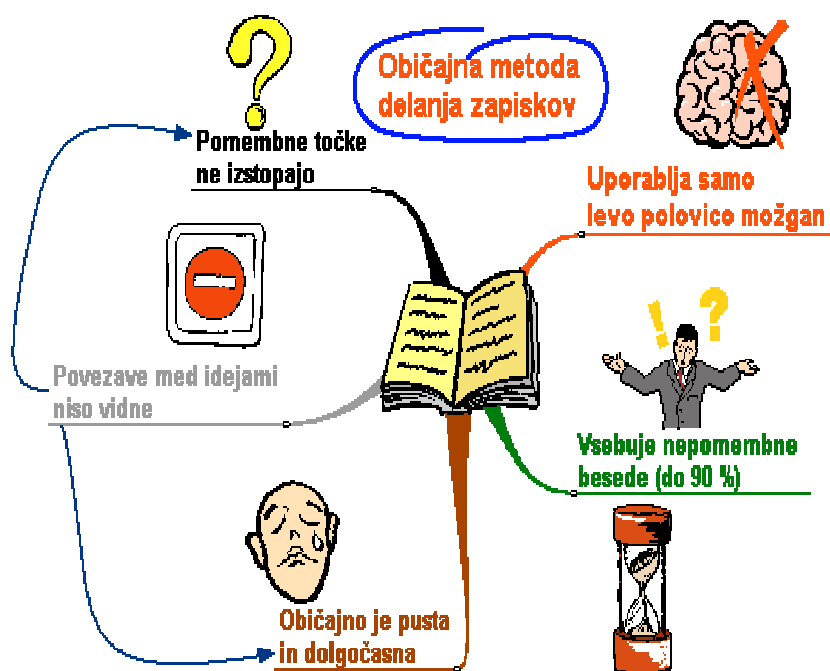
ZAPISKI S KLJUČNIMI BESEDAMI V PRIMERJAVI Z USTALJENIMI ZAPISKI

Bistvo priklica je v njegovi naravi ključnega pojmovanja. Priklic, ki si ga pogosto predstavljamo kot dobesedno natančno poročanje, še zdaleč ni tak. Ko opisujemo knjige, ki smo jih prebrali, ali kraje, ki smo jih opisali, ne začnemo z »branjem« iz spomina. Tedaj le s ključnimi besedami na splošno opisujemo glavne osebe, okolje in dogodke in dodajamo še nekaj opisnih podrobnosti. Podobno nam ena sama ključna beseda ali stavek obudi vrsto doživljanj in vtisov. Ker smo se tako zelo navadili besede govoriti in pisati, se motimo, ko si domišljamo, da si z običajno stavčno zgradbo najbolje zapomnimo besede, slike in misli. Zato si večina učencev, dijakov in študentov zapiske oblikuje v običajnem književnem stilu v obliki spisa. Novo poznavanje ključnih pojmov in priklica je pokazalo, da je v takšnih zapiskih 90% besed za priklic nepotrebnih. Tony Buzan podrobno navaja, kaj vse se dogaja ob ustaljenem zapisovanju v stavkih (Buzan, 1980, str. 72):

- z zapisovanjem besed, ki za spomin nimajo nobenega pomena, zapravljamo čas (ocenjena izguba: 90%);
- s ponovnim branjem istih nepotrebnih besed zapravljamo čas (ocenjena izguba: 90%);
- z iskanjem ključnih besed zapravljamo čas, saj z nobeno oznako ne izstopajo in so tako pomešane med druge nepriklicne besede;
- povezanost med ključnimi besedami je prekinjena, ker jih ločujejo druge besede;
- ključne besede so z vmesnimi besedami ločene po času. Ko preberemo eno ključno besedo ali stavek, preteče nekaj sekund, preden pridemo do naslednje. Čim daljši je čas med povezavami, tem manj možnosti je, da bodo ustvarjene povezave pravilne;
- ključne besede so v besedilu z oddaljenostjo med seboj ločene tudi v prostoru. Tako kot pri ločenosti po času so tudi tu možnosti za ustvarjanje pravih povezav manjše, čim večje so razdalje med besedami.

(Miselni vzorci. URL: www.mik.si/Podjetnik_Miselni%20Vzorci.pdf. Citirano 22.11.2004).

(Miselni vzorci. URL: www.mik.si/Podjetnik_Miselni%20Vzorci.pdf. Citirano 22.11.2004).

PREDSTAVITVE IN PREDAVANJA Z MISELNIMI VZORCI

Predavanja z miselnimi vzorci lahko potekajo takole:

- a.) najprej si naredimo navaden miselni vzorec, v katerem zberemo staro znanje, ki ga že imamo. Pri tem poskušamo iz spomina priklicati kar največ podatkov;
- b.) nato ustvarimo drug miselni vzorec, ki je sestavljen iz virov za predavanje. To so članki iz revij, časopisov, interneta, zapiski različnih predavanj, mnenja in predlogi učiteljev, izvlečki iz knjig, radijskih in televizijskih oddaj;
- c.) na tretji vzorec si strukturiramo celotno zgradbo predavanja: v uvodu povemo poslušalcem nekaj zanimivosti, ki jih bodo pritegnila k poslušanju, izpostavimo temeljne probleme in vprašanje, ki se dotikajo obravnavane teme. V jedru poglobljeno in izčrpno poročamo o določeni tematiki. Pri tem uporabljamo večje število miselnih vzorcev. V zaključku ponovimo glavne ugotovitve in poudarimo ključne besede;
- č.) miselne vzorce ob predavanju lahko uporabimo tako, da z metodo razgovora in pojasnjevanja pridobivamo ključne besede od poslušalcev, te pa nato z različnimi barvami vnašamo na črte, ki nastajajo sproti in se razraščajo okoli osrednjega naslova. Te metode lahko uporabljamo tako pri osnovnošolskih, srednješolskih ali pa na predavanjih za starše in učitelje. Miselni vzorci lahko nastajajo na tabli, velikem plakatu, prosojnicah ali pa jih s pomočjo računalnika projiciramo na platno. Pri vseh načinih pa je potrebno uporabljati različne barve. Rišemo in pišemo lahko sproti ali pa si miselni vzorec pripravimo že prej. Ključno besedo, ki jo trenutno razlagamo, zelo razločno in nazorno pokažemo. Vzročno – posledične odnose, logične povezave, primerjave nakazujemo sproti s pomočjo puščic in drugih znamenj, a navadno šele potem, ko jih poslušalci odkrijejo sami. Takrat so vzorcem dodani še krepki klicaji za označitev pomembnega, klicaji pri rešitvah, ki niso najustreznejše ali pri ključnih pojmi, ki bi potrebovali še kakšno dodatno pojasnilo (Swantesson, 1992).

Pri sestavljanju miselnih vzorcev si lahko pomagamo z marsičim:

- puščice (\rightarrow \curvearrowright): z njimi prikažemo, kako so pojmi na različnih koncih vzorca med seboj povezani. Puščice imajo lahko eno ali več glav in tako kažejo v več smeri, naprej in nazaj;
- znaki (! * ? ♥ ♪): prikazujejo zveze in druga razmerja;
- geometrijski liki (○ □ ▲ ■): uporabljamo jih za označitev besed, podobnih po naravi (npr. v problemskem vzorcem označimo s trikotnikom področja, kjer bi lahko bila rešitev). Z geometrijskimi liki vzorec urejamo glede na pomembnost (nekateri uporabljajo kvadrat za

oznako glavnega središča, pravokotnik za misli, ki so zelo blizu središča, trikotnike za manj pomembne misli, ...).

- umetno ponazorjena tretja razsežnost: vsakemu od omenjenih geometrijskih likov lahko narišemo prostorsko razsežnost. Iz kvadrata na primer naredimo kocko. Misli, ki jih bomo zapisovali v takšne like, bodo videti kot v »prostoru«;
- ustvarjalnost: z ustvarjalnostjo lahko usklajujemo uporabo razsežnosti tako, da se videz vzorca ujema z obravnavanim gradivom. Pri sestavi vzorca o atomski fiziki je lahko središče vzorca označeno z jedrom atoma, ki ga obkrožajo elektroni;
- barva: barve so še zlasti koristne za spomin in ustvarjalnost. Tako kot puščice jih lahko uporabimo za prikaz povezanosti pojmov na različnih koncih vzorca. Uporabimo jih lahko tudi za oznako meja med najpomembnejšimi predeli vzorca (Buzan, 1980).

Obstaja tudi računalniški program MindManager, ki nam pomaga risati miselne vzorce. Ponuja to prednost, da lahko posamezne misli hitro oblikujemo v naloge in jih prenesemo v standardne računalniške programe, v katerih načrtujemo delo. Izkušnje kažejo, da slikovna predstavitev omogoča 30% hitrejše razumevanje in sporazumevanje, 20% hitrejše sprejemanje skupinskih odločitev in odgovorov, 60% krajši čas »sestankovanja« in 20% krajši čas pri projektne delu. (Miselni vzorci. URL:www.mik.si/Podjetnik_Miselni%20Vzorci.pdf. Citirano 22.11.2004).

ZAKLJUČEK

Med prebiranjem literature sem vedno bolj spoznavala, da se je moja predpostavka o tem, da miselne vzorce uporabljajo samo učenci v osnovni in srednji šoli, izkazala za popolnoma napačno. Miselni vzorci so se iz šole, kjer je bilo njihovo prvotno mesto, razrastli na vsa področja človekovega življenja; z njimi si gospodinje učinkovito zapomnijo vse svoje obveznosti, starši skupaj z otroki načrtujejo počitnice, uporabljajo jih celo univerzitetni profesorji kot pripravo na svoja predavanja, pravi hit pa so postali predvsem v delovnih organizacijah in med uspešnimi menedžerji, ki si svojega dela brez miselnih vzorcev praktično ne znajo več predstavljati. Ob pregledovanju spletnih strani sem opazila, da so postali miselni vzorci množično potrošno blago in prava prodajna uspešnica, saj kar mrgoli oglasov, ki ponujajo računalniške programe, ki omogočajo njihovo izdelavo.

Če za konec sklenem svoja razmišljanja o miselnih vzorcih, lahko povem, da bo njihova uporaba očitno vedno večja, saj predstavljajo učinkovito metodo, ki nam omogoča bolj kakovostno učenje in pomnjenje velike količine novih informacij, s tem pa večji uspeh v vseh naših udejstvovanjih.

VIRI IN LITERATURA

- Buzan, T., 1980. Delaj z glavo. Ljubljana, Dopolna delavska univerza Univerzum, 154 str.
- Examples of mindmaps. URL: <http://www.mind-mapping.co.uk/mind-maps-examples.html> (citirano 28.11.2004).
- Gabrijelčič, M., 1985. Učimo se – z miselnimi vzorci. Ljubljana, DZS, 144 str.
- Gabrijelčič, M., 1988. Predavajmo – z miselnimi vzorci. Ljubljana, DZS, 136 str.
- How to do a mindmap. URL: http://home.snafu.de/h.nauheimer/cp_03.htm (citirano: 28.11.2004)
- Margulies, N., 1992. Učenje in poučevanje miselnih vzorcev. Ljubljana, Alpha Center d.o.o., 212 str.
- Mindmap. URL: <http://www.jcu.edu.au/studying/services/studyskills/mindmap/howto.html#space> (citirano 28.11.2004).
- Mindmapping. URL: http://www.thinksmart.com/mission/workout.mindmapping_intro.html (citirano 28.11.2004).
- Miselni vzorci. URL: <http://lsd.uni-mb.si/kmm/uvod1.html> (citirano 22.11.2004).
- Miselni vzorci. URL: www.mik.si/Podjetnik_Miselni%20Vzorci.pdf. (citirano 22.11.2004).
- Swantesson, I., 1992. Miselni vzorci in spomin. Ljubljana, Cankarjeva založba, 192 str.